

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
TUZLANSKI KANTON
MINISTARSTVO OBRAZOVANJA/NAOBRAZBE,
NAUKE/ZNANOSTI, KULTURE I SPORTA/ŠPORTA
PEDAGOŠKI ZAVOD TUZLA

Historija-Povjest

HP

**PREDMETNI ISPITNI KATALOG
ZA OPĆU MATURU**

Primjenjuje se od juna 2006. godine

1.UVOD

Eksterna matura u gimnazijama Tuzlanskog kantona se prvi put polaže 2006.godine. Predmetni katalog znanja za eksternu maturu iz historije namjenjen je učenicima koji su kao predmet za polaganje mature izabrali historiju. Sadržaji koji su odabrani za ispitivanje i provjeravanje na maturi predstavljaju najvažnije sadržaje iz historije i osnova su za uspješan nastavak školovanja na fakultetima društvenog smjera.U katalogu je data i organizacija i ocjenjivanje ispita.

2.CILJ ISPITA

Ovim ispitom se želi provjeriti kolika su znanja učenici usvojili i koliko su upoznati sa historijskim fenomenima u razvoju ljudskog društva u svjetskim, evropskim i bosanskohercegovačkim okvirima i spoznali tok i razvojni put kojim je ljudsko društvo prošlo kroz različite historijske epohe.

2.1. Ispitni ciljevi

Učenici trebaju da:

- Pokažu znanje i razumijevanje iz izabranih historijskih tema
- Poznaju historijske pojmove i glavne fenomene u razvoju čovječvanstva
- Da su stekli pravlinu predstavu o razvoju čovječanstva u različitim historijskim epohama i o njegovim glavnim obilježijma
- Sticanje predstave o Bosni i Hercegovini kao integralnom dijelu evropske i svjetske zajednice
- Usvojena znanja primjene u društvu i ostvare humanistički, patriotski, moralni i estetski doprinos
- Povezuju historijsko znanje sa znanjem iz drugih društvenih i humanističkih nauka

- Formiranje historijske svijesti i historijskog mišljenja koji vodi ravnopravnosti ljudi, demokraciji, vjerskim slobodama i slobodama svjetonazora

3. NAČIN POLAGANJA ISPITA I OCJENJIVANJE NA MATURI

3.1 Način polaganja ispita

- ispit se polaže pismeno
- polaganje traje 180 minuta
- ocjenjivanje na ispitu je eksterno
- na ispitu se može raditi naliv perom ili hemijskom olovkom

3.2 Vrste zadataka i ocjenivanje

Prvi dio :

Zaokruži tačan odgovor sa ponuđenih nekoliko odgovora od kojih je samo jedan odnosno dva tačan. Ovakav odgovor nosi jedan odnosno dva boda.

Drugi dio:

Dopuni rečenicu, navedi tačnu tvrdnju. Svaka navedena tvrdnja nosi dva boda.

Treći dio:

Odgovori na postavljeno pitanje. Svaki dio odgovora nosi dva boda.

Četvrti dio:

Pridruži (poveži) ponuđene podatke. Svaki pridruženi odgovor nosi dva boda.

Peti dio:

Pojasni pojmove i određene stavove. Svaki odgovor nosi tri boda.

Za sve zadatke ukupan broj bodova je 100.

4. ISPITNI SADRŽAJI

I Antička civilizacija

Učenik treba da :

- zna koje su najstarije civilizacije,
- zna kulturu starih civilizacija,
- objasni aristokratsko i demokratsko društveno uređenje.

II Srednjovjekovna Bosna

Učenik treba da:

- zna o nastanku bosanske države, njenim vladarima, teritorijalnom širenju, političkom i privrednom usponu
- zna kulturu srednjovjekovne Bosne.

III Svijet između dva svjetska rata

Učenik treba da:

- zna društvene, ekonomske, političke i kulturne prilike u svijetu između dva svjetska rata.

IV Bosna i Hercegovina između dva svjetska rata

Učenika treba da:

- zna o društveno – ekonomskim, političkim i kulturnim prilikama u Bosni i Hercegovini kao dijelu Kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca, odnosno Kraljevine Jugoslavije.

V Drugi svjetski rat

Učenik treba da:

- zna uzroke, tok i posljedice Drugog svjetskog rata,
- zna zbog čega je došlo do obračuna između fašističkih i demokratskih snaga u Drugom svjetskom ratu.

VI Bosna i Hercegovina u Drugom svjetskom ratu

Učenik treba da:

- zna o teškim patnjama i stradanjima stanovništva Bosne i Hercegovine u Drugom svjetskom ratu,
- zna historiju kontinuiteta bosanskohercegovačke državnosti.

VII Svijet poslije Drugog svjetskog rata

Učenik treba da:

- zna najznačajnije događaje, procese i pojmove u svijetu nakon Drugog svjetskog rata do danas.

VIII Bosna i Hercegovina poslije Drugog svjetskog rata

Učenik treba da:

- zna najznačajnije događaje i karakteristike razvoja Bosne i Hercegovine poslije Drugog svjetskog rata,
- zna o političkoj i ekonomskoj krizi u Jugoslaviji i njenom raspadu,
- zna o osamostaljenju Bosne i Hercegovine, prijemu u Ujedinjene Narode i o agresiji na Bosnu i Hercegovinu.

Šifra Kandidata

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

juni, 2006. godine

HISTORIJA - POVJEST

Uputstvo kandidatu:

Test popunjavajte perom ili hemijskom olovkom.

Vrijeme izrade testa: 180 minuta.

Pažljivo proučite uputstvo.

Počnite sa izradom testa, kada Vam dežurni nastavnik da potrebne upute.

Priljepite kod, odnosno upišite svoju šifru (u okviru u gornjem desnom uglu).

Pomoćne radnje, u rješavanju zadataka, radite uz tekst zadatka.

Ocjenjivač neće uzimati u obzir dodatne listove.

Pišite čitko, perom ili hemijskom olovkom. Ako pogriješite, napisano prekržite.

Pazite da Vaš rad bude pregledan i čitljiv.

Nejasni i nečitljivi zadaci neće se bodovati.

Svaki zadatak brižljivo provjerite. Rješavajte ih promišljeno.

Uzdajte se u sebe i svoje sposobnosti.

Broj bodova, koje možete osvojiti, je 100.

Prema broju osvojenih bodova, ocjene su:

Osvojeni bodovi		Ocjena
- od 0 – 39	1
- od 40 – 54	2
- od 55 – 69	3
- od 70 – 84	4
- od 85 – 100	5

Želimo Vam puno uspjeha.

I Zaokruži tačan odgovor

1. Društveno uređenje Sparte bilo je:
 - a) aristokratsko
 - b) demokratsko(odgovor pod a) aristokratsko)

2. “Ocem historije” u Grčkoj su zvali :
 - a) Tukidida
 - b) Aristotela
 - c) Herodota
 - d) Demostena(tačan odgovor je c) Herodot)

3. Tvrtko I krunisao se za kralja :
 - a) 1371.god.
 - b) 1377.god.
 - c) 1391.god.(tačan odgovor je b) 1377.god)

4. Kominterna je bila skraćenica za :
 - a) Boljševičku partiju
 - b) Treću komunističku internacionalu(odgovor je b) Treću komunističku internacionalu)

5. Napad ne Kraljevinu Jugoslaviju sile Osovine izvele su :
 - a) 25. marta 1941.god.
 - b) 27. marta 1941.god.
 - c) 6. aprila 1941.god.(tačan odgovor je c) 6. aprila 1941.god.)

II Zaokruži T ako je odgovor tačan ili N ako je odgovor netačan

6. Prvi bosanski vladar koji je kovao novac bio je ban Kulin.....T-N
(odgovor je N)

7. Mahatma Gandi bio je zagovornik nenasilne borbe za nezavisnost Kine.....T-N
(odgovor je N)

8. Gernika je slika Pabla Pikasa iz 1937.god. posvećena stradanju civilnog stanovništva baskijskog gradića Gernike nakon što ga je bombardovalo njemačko vazduhoplovstvo.....T-N
(odgovor je T)
9. Argentinac Ernesto Če Gevara postao je simbol za mnoge ljevičarske pokrete u svijetu.....T-N
(odgovor je T)
10. Papa Ivan Pavao II prvi je papa ne-Italijan od 1522.god. a došao je iz Čehoslovačke.....T-N
(odgovor je N)

III Dopuni odgovor

11. Za postanak Rima veže se legenda o braći blizancima _____ i _____.
(odgovor je: Romul i Rem)
12. U Rimskim arenama publiku su zabavljali robovi koji su se zvali _____.
(odgovor je gladijatori)
13. Prve vijesti o srednjovjekovnoj Bosni nalazimo u djelu “De administrando imperio” autora _____ a pisano je u _____ stoljeću.
(odgovor je Konstantin Porfirogenet ; X stoljeće)
14. Odlučujući organ vlasti u srednjovjekovnoj Bosni bio je _____.
(odgovor je Sabor(Stanak))
15. Hercegovina je dobila ime po tituli _____ , koju je 1442.god. uzeo bosanski velikaš _____.
(odgovor je herceg ; Stjepan Vukčić Kosača)
16. Ideologiju nacizma iznio je Hitler u knjizi _____ koju je napisao u zatvoru.
(odgovor je “Moja Borba” ili “Mein Kampf”)
17. Politika velikih sila i Lige(Društva) naroda na sve agresije fašističkih zemalja može se nazvati politikom_____.
(odgovor je nemješanja i popuštanja)

18. U stalnim raspravama oko unutrašnjeg uređenja zajedničke jugoslavenske države formulisala su se dva suprotna stava:
 _____ koji zastupa srpska vlada i _____
 koji zastupa Jugoslavenski odbor (a kasnije Narodno vijeće SHS).
 (odgovor je centralizam ; federalizam)
19. Vidovdanski ustav je ozakonio dotadašnji _____ i
 potvrdio kako će borba centralističkih i federalističkih snaga biti
 glavni politički problem Kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca.
 (odgovor je centralizam)
20. Na osnovu “Zakona o nazivu i podjeli Kraljevine Jugoslavije na
 upravna područja” Bosna i Hercegovina je bila podjeljena na
 _____ banovine. To
 su: _____ i u svim ovim
 banovinama _____ su u manjini.
 (odgovor je četiri; Vrbaska, Drinska, Primorska i Zetska; Muslimani)
21. Prve borbe u Bosni i Hercegovini na poziv KPJ počele su
 _____ god. u okolini _____.
 (odgovor je 1941. god.; Drvara)
22. Teritorij Bosne i Hercegovine oslobodjen je okupatora do kraja
 aprila _____ godine.
 (odgovor je 1945.godine)
23. Povelja Ujedinjenih Naroda potpisana je 26. juna 1945. god. a na
 snagu je stupila _____.(Navedi dan, mjesec i godinu)
 (odgovor je 24. oktobar, 1945. god.)
24. Prvi Univerzitet u Bosni i Hercegovini osnovan je u _____.
 (odgovor je Sarajevu)

IV Odgovori na pitanje

25. Najpoznatiji stilovi u grčkom graditeljstvu su:
 a) _____
 b) _____
 c) _____
 (odgovor je: dorski, jonski i korintski)

26. Između Punskih ratova, Rimljani su ratovali i na Balkanskom poluostrvu sa:
a) _____
b) _____
c) _____
(odgovor je: Ilirima, Makedoncima i Grcima)
27. Nosioći državne vlasti u srednjovjekovnoj Bosni bili su:
a) _____
b) _____
(odgovor je:Vladar; Sabor)
28. Ugarski kralj Ludovik je 1363. godine pripremio dva pohoda protiv bosanskog vladara Tvrtka I. Ugarska vojska bila je oba puta poražena kod:
a) _____
b) _____
(odgovor je: kod Sokola na Plivi; kod Srebrenika)
29. Krajem septembra 1940. god. Trojni pakt su sklopile:
a) _____
b) _____
c) _____
(odgovor je: Njemačka, Italija i Japan)
30. Danas se u Bosni i Hercegovini obilježavaju:
a) 25. novembar kao _____
b) 1. mart kao _____
(odgovor je:Dan državnosti; Dan nezavisnosti)

V Pridruži (poveži) navedene podatke

31. Predstavnicí velikih sila koji su u Versaju krojili novu kartu Europe bili su: Orlando, Klemanso, Lojd Džordž i Vilson.Pridruži ponuđena imena odgovarajućim zemljama:
a) SAD _____
b) Engleska _____
c) Francuska _____
d) Italija _____
(odgovor je: SAD – Vilson;Engleska – Lojd Džordž; Francuska – Klemanso;Italija – Orlando)

VI Pojasni navedene pojmove

32. Naturalna privreda _____

(odgovor je: nerazvijena proizvodnja u kojoj se ne proizvodi za tržište već za neposredne potrebe proizvođača. Razmjena viška proizvoda obavlja se putem trampe.)

33. Stećci _____

(odgovor je: kameni nadgrobni spomenici, kulturno-umjetnički fenomen srednjevjekovne Bosne)

34. Genocid _____

(odgovor je: zločin istrebljivanja nekog naroda)

35. Oktroisani (oktroirani) ustav _____

(odgovor je: ustav koji je nametnuo vladar bez sudjelovanja parlamenta)